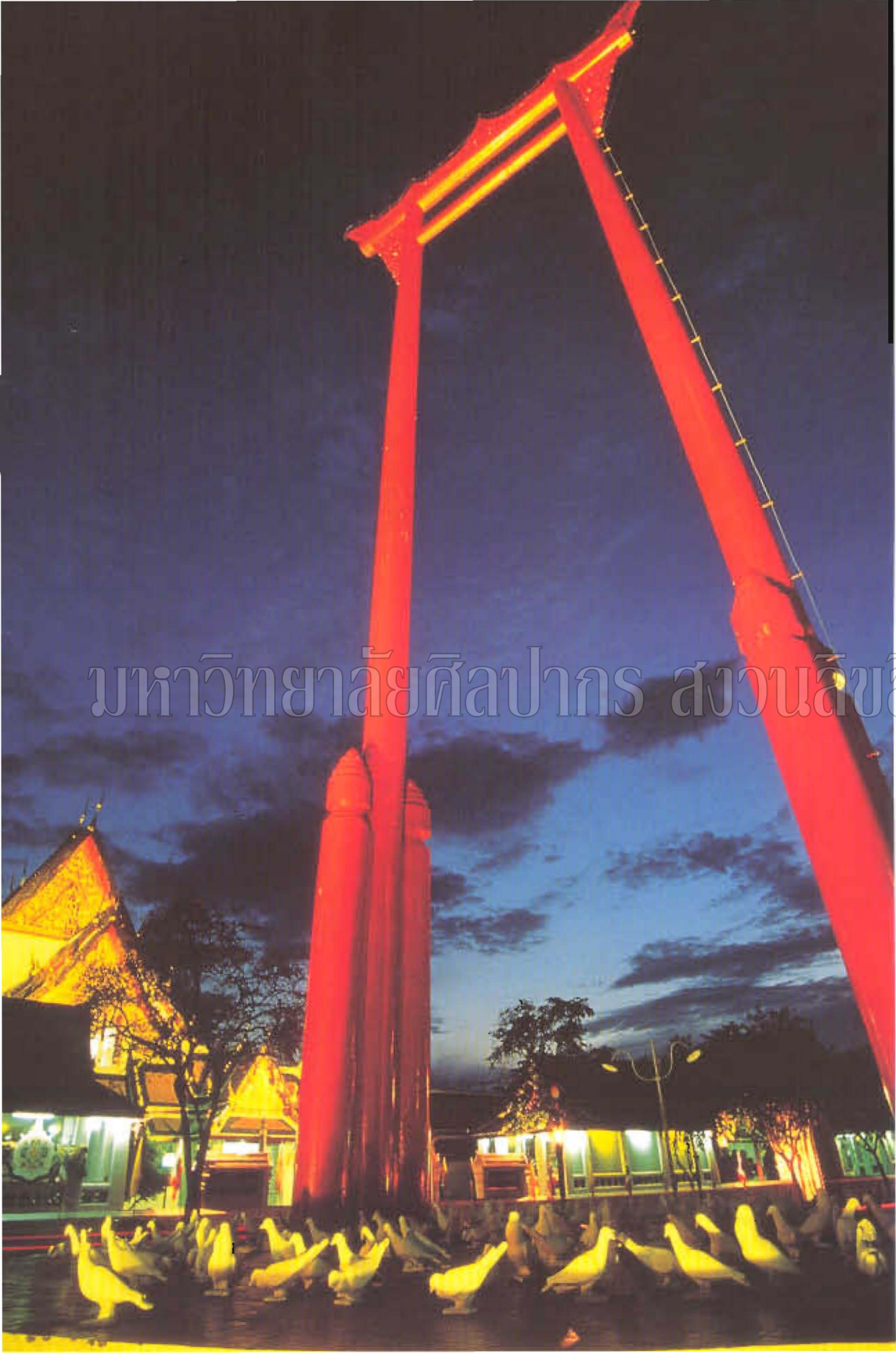

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

พิราบเสาชิงช้าถึงพิราบทองสนามหลวง

เมื่อต้นเดือนธันวาคม 2541 ข้าพเจ้าได้นำพิราบปูนพลาสเตอร์ประมาณ 250 ตัวไปจัดวางที่ฐานเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร ในมหกรรมศิลปะกรรมแห่งเอเชีย ชื่องานมหกรรมฯ คือ กรุงเทพมหานครเมืองฟ้าอมร : Bangkok Art Project 1998

เหตุผลคือในวันที่เจ้าภาพ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร) นำศิลปินกว่า 80 คนไปดูพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์นั้น เมื่อไปถึงบริเวณเสาชิงช้า ข้าพเจ้าทวนนึกถึงฝูงนกพิราบจำนวนมากที่เคยอยู่ที่นั่น เมื่อนึกถึงภาพจริงจึงเกิดความคิดที่อยากสร้างภาพนั้นให้ปรากฏอีกครั้ง...เท่านั้นเอง

พิราบขาว (2541) จัดวางทั้งที่พื้นลานใกล้ฐานและที่ฐานเสาชิงช้า ไม้เสาคู่สีแดงขนาดใหญ่ช่วยให้สีขาวของพิราบโดดเด่น ดูสวยงามอย่างง่าย ๆ พิบราบปูนฝูงนี้กรำแดดฝนข้ามปีไปจนสิ้นเดือนมกราคม 2542 รวมเวลา 2 เดือน

ภาพ (จริง) ที่เหลือคือ รอยแตกร้าวบนพิราบปูน หลายตัวขาหัก หัวหาย ลำตัวหัก (คงเพราะท่านผู้มาเห็นอยากได้ แต่กว่าซิลิโคนที่ฐานนกเป็นอุปสรรค) เศษซาก ร่องรอยแตกร้าว ความไม่คงสภาพสมบูรณ์ที่ทิ้งไว้ส่งผลต่อความคิดให้ย้อนกลับไปสู่ความเป็นมาและสู่การคาดการณ์ เพราะเส้นทางที่เชื่อมต่อบริเวณลานเสาชิงช้า (ศูนย์กลางพระนคร) คือ ถนนทอดสู่นุสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน

พิราบไทยกับฝูงข้าวโพดปิดผนึก (กลางปี 2542)

กลุ่มพิราบที่หลงเหลือและไม่สมบูรณ์ได้รับการซ่อมแซมโดยเพิ่มฐานที่แข็งแรงด้วยปูนซีเมนต์ผสมสีดำ ช่วยให้พิราบ (พิการ) ไม่ล้ม แต่พิราบที่นำลงสารเหล่านี้ก็ไม่มีโอกาสลิ้มรสเมล็ดข้าวโพดสีเหลืองทองในถุงพลาสติกขนาดใหญ่ที่หนาและปิดผนึกได้

ผลงานชิ้นนี้ติดตั้งในสวนวังสราญรมย์ ร่วมกับนิทรรศการ WOMANIFESTO

ผ่านไปเพียงหนึ่งวัน พิบราบ (จริง) ตัวหนึ่งถูกแมวร้ายทิ้ง-ขยำ (เข้าใจว่าเหตุการณ์นี้เกิดในขณะที่นกพิราบกำลังง่วนอยู่กับความพยายามที่จะเจาะถุงข้าวโพด)

(จึงส่งมา) ด้วยความระลึกถึง (ปลายปี 2542)

พิราบปูนพลาสเตอร์ตัวเก่าที่เหลือและพิราบปูนที่หล่อขึ้นใหม่ บรรจุในกล่องพลาสติกใส ขนาด 90 x 90 x 90 เซนติเมตร ในนิทรรศการศิลปะของอาจารย์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้าอุทิศผลงานชิ้นนี้ให้แก่พิราบเคราะห์ร้ายตัวนั้น

เป็นคู่ตั้งแต่เกิดเลยยย.....และราชาแห่งผลไม้

ปลายปี 2543 ภาพพิมพ์ปาท่องเที่ยวใกล้สไลด์บนเปลือกหมอน อีกด้านหนึ่งพิมพ์ข้อความ เป็นคู่ตั้งแต่เกิดเลยยย.....(born to be a couple) หมอน 8 ใบจัดเรียงบนโครงเหล็กจัดวางคล้ายเตียง ในนิทรรศการศิลปะของอาจารย์คณะจิตรกรรมฯ

ผลงานชิ้นนี้อาจช่วยสร้างรอยยิ้มให้ใครบางคนหยุดวิตกเกี่ยวกับวิกฤตเศรษฐกิจ 'ฟองสบู่แตก' ที่ยึดเยื้อมาตั้งแต่ปี 2540 ได้ชั่วคราว

ปลายปี 2546 จิตรกรรม ราชาแห่งผลไม้ (King of Fruit) ขนาด 150 x 150 ซม. ภาพทิวทัศน์หมอนทองออกแบบให้อยู่กลางพื้นที่ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน เปรียบได้กับผืนแผ่นดินไทยทั้ง 4 ภาคที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก ผลงานชิ้นนี้ติดตั้งในอาคารสนามบินสุวรรณภูมิ

ที่มาของกัญญาสนทนากับกัญญา

จาก ธง : พฤษภา 2535, รังไหม (2535), แผ่นดินไทย (2540), พิราบขาว (2541-42) เสาชิงช้า, พิราบไทยกับอุ้งข้าวโพดที่ปิดผนึก (2542), (จึงสงมา) ด้วยความระลึกถึง (2542), เป็นคู่ตั้งแต่เกิดเลยยย...(2543) และราชาแห่งผลไม้ (2546) ลู.....

พิราบไทย พ.ศ. 2551 เมื่อไหร่จะไม่พิลาป (เสียที)

ปาห้องโก้ พ.ศ. 2551 ยังกรอบอร่อยดีไหมพี่น้อง?

ทุเรียนไทย พ.ศ. 2551 ส่งออกมากขึ้นไหมพี่น้อง?

โดยที่ชีวิตประจำวันข้าพเจ้าต้องใช้เส้นทางถนนราชดำเนิน ผ่านท้องสนามหลวงแทบทุกครั้งที่อยู่บนเส้นทางนี้ ภาพในอดีตเมื่อพฤษภาคม 2535 ก็ผุดขึ้นมาแจ่มชัด ซึ่งต่างกับภาพท้องสนามหลวง พื้นที่สำหรับการเรียกร้องของประชาชนผู้เดือดร้อนนานาจุดประสงค์ รวมทั้งเป็นพื้นที่มีเวที (แทบจะถาวร) สำหรับเหล่านักการเมือง (บางคน-บางกลุ่ม) โชว์ศักยภาพ ‘ตีบทแตก’

ภาพหลังนี้ไม่ต้องนึกย้อนแต่ประการใด เพราะจนขณะ (ที่เขียน) นี้ ปรากฏการณ์เดิมๆ นั้นก็ยังดำเนินอยู่นอกเหนือจากภาพกลุ่มผู้คนที่มาชุมนุมกันแล้ว จะพบว่าบริเวณทางเท้ารอบท้องสนามหลวงด้านมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผุ่คนพิราบจำนวนมากมายันไม้ถั่วยังคงครอบครองพื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ด้วยเมล็ดข้าวโพดของผู้เมตตาและต้องการถ่ายรูปกับพิราบไว้เป็นที่ระลึก ภาพนี้ไม่เปลี่ยนแปลงเช่นกัน แม้ว่าครั้งหนึ่งนโยบายปราบ-ลดจำนวนประชากรนกจะถูกนำมาใช้ในเมฆเมื่อพิฆาต (พิเศษ) แล้วก็ตาม

ครั้งหันกลับไปพิจารณาอีกครั้ง กลับพบว่า สถานภาพของสัตว์ปีกแห่งท้องสนามหลวงทุกวันนี้ ออกจะอยู่ดีมีสุขกว่ามนุษย์เดินดินกินข้าวแกงกลุ่มต่างๆ ที่เวียนมาหลุมแล้วหลุมเล่าเป็นไหนๆ

เมื่อย้อนส่องภาพชีวิตเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน พ.ศ. 2551 ที่ไม่มีพัฒนาการจากเดิม (....เลวร้ายกว่า) จึงเกิดคำถามมากมายประเด็นขึ้นในใจ ซึ่งเชื่อว่าน่าจะเป็นคำถามร่วมของผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศที่ได้ชื่อว่า เป็น แผ่นดินทอง ซึ่งปลูกข้าวสายพันธุ์ดีที่สุดในโลก แต่พี่น้องไทยเรากลับต้องเข้าคิวอย่างเจียมเนื้อเจียมตัวและสำนึกในพระคุณของ ‘ท่าน’ ผู้กรุณาให้สิทธิ์ซื้อข้าวสารได้ถึง 5 กิโลกรัมต่อคนเมื่อเร็วๆ นี้

พิราบไทยท้องสนามหลวง

ข้าพเจ้าจัดทำผลงานชิ้นหลักในนิทรรศการเดี่ยวครั้งนี้โดยมีความตั้งใจจะแสดงภาพแห่งความใฝ่ฝันของผู้คนที่ด้อยโอกาส ถูกหลอกหลวง ทุกข์ยาก ที่มารวมกลุ่มกัน ณ พื้นที่เดิมแห่งนี้ในมิติที่สดใส สะอาดหมดจด ไม่ทิวไทยไม่สิ้นหวัง มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิอันชอบธรรม

จึงจำลองพื้นที่ขนาด 78 ไร่ของท้องสนามหลวงมาไว้ ณ ที่นี่ ภายในอาคาร ที่แต่เดิมคือพื้นที่เพื่อกิจกรรมธุรกิจขนาดใหญ่ ข้าพเจ้าเห็นว่ามิติของพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว 2 พื้นที่นี้ได้ก่อร่างความคิดใหม่แก่ข้าพเจ้าบ้างแล้ว โดยเฉพาะเมื่อหันไปพิจารณาผลงาน ปาห้องโก้ พ.ศ. 2551..... (ธุรกิจปากชอย) และทุเรียนไทย พ.ศ. 2551.....(ธุรกิจส่งออก สู้ผู้บริโภคนานาชาติ...ราชาแห่งผลไม้ จากสนามบินสุวรรณภูมิ)

บทสนทนาจาก ธง : พฤษภา, แผ่นดิน, รวมทั้ง รังไหม ที่นำมาร่วมความใฝ่ฝันหรืออุดมคติของพิราบไทย พ.ศ. นี้ มิได้มีเจตนาเพื่อแสดงผลงานย้อนหลังแต่อย่างใด หากเพราะความจำเป็นอันมีที่มาจากเงื่อนไขของสถานการณ์บ้านเมืองที่ซ้ำซาก นำอิดหนาระอาใจ บีบบังคับให้สหายเก่ากลุ่มนี้ต้องขยับจากที่มาร่วมวงสนทนากับเขาด้วย

กัญญา เจริญศุภกุล

6 กรกฎาคม 2551